

SLOVENSKI NAROD.

„Slovenski Narod“ velja po pošti:

za Avstro-Ogrsko:
celo leto skupaj naprej . . . K 30.—
pol leta 15.—
četrt leta 7-50
na mesec 2-50

za Nemčijo:
celo leto naprej K 34.—
za Ameriko in vse druge dežele:
celo leto naprej K 40.—

Vprašanjem glede inseratov se naj priloži za odgovor dopisnica ali znakna.
Upravištvu (spodaj, dvorišče levo), Knaflcova ulica št. 5, telefon št. 83.

Izjava vank dan svezor izveščaj modelje in pravilno.

Inserati se računajo po porabljenem prostoru in sicer: 1 mm visok, ter 63 mm širok prostor: enkrat po 8 vin., dvakrat po 7 vin., trikrat po 6 v. Poslano (enak prostor) 16 vin., parte in zahvale (enak prostor) 10 vin. Pri večjih insercijah po dogovoru.

Na pismena naročila brez istodobne vpostave naročnine se ne ozira.

„Narodna tiskarna“ telefon št. 83.

Upravištvu naj se pošiljajo naročnine, rekla nacija, inserati t. t. d., to je administrativne stvari.

„Slovenski Narod“ velja v Ljubljani

dostavljen na dom ali če se hoji ponj:

celo leto naprej K 28.— četrt leta 7-
pol leta 14.— na mesec 2-30

Posamezna številka velja 12 vinarjev.

Dopisi naj se frankirajo. Rokopisi se ne vračajo.

Uredništvo: Knaflcova ulica št. 5 (v pritličju levo), telefon št. 34.

Ob Soči nikakih večjih bojev.

NAŠE URADNO POROČILO.

Dunaj, 10. septembra. (Kor. ur.)
Uradno se razglasi:

VZHODNO BOJIŠČE.

V okolici Očne so Rusi in Romani zopet pričeli s svojimi napadi. S težkimi izgubami smo jih zavrnili.

ITALIJANSKO BOJIŠČE.

Ob Soči je potekel včerajšnji dan zopet brez večjih bojev. Pri Bezzecci nam je prineslo uspešno podvzetje čet v sunku nad 50 vjetih in dve strojni puški.

JUGO - VZHODNO BOJIŠČE.

Severno in zapadno od jezera Malik so potisnile premočne sovražne sile, z Rusi ojačeni belci in črni Francozi, naše postojanke nazaj na glavno pozicijo.

Tudi južno od Berata je prišlo do živahne praske. Šef generalnega štaba.

NEMŠKO URADNO POROČILO.

Berolin, 10. septembra. (Kor. u.)
Wolffov urad poroča:
Veliki glavni stan.

ZAPADNO BOJIŠČE.

Armada fronta prestolonaslednika Ruprehta Bavarskega.

Ob flišarski fronti in v Artoisu se je stopnjevalo bojno delovanje artiljerije včasih v posameznih odsekih. Po ognjenih sunkih so sovražni izvidni oddelki večkrat prodri proti naši črti; povsod smo jih zavrnili. V včerajšnjih bojih severno od St. Quentin so Angličani potisnili naše varstvene čete pri Hargicourt in Villereu v majhni širini nazaj. Svojo pozicijo vzhodno od Hargicourt smo danes zjutraj zavzeli nazaj.

Armada fronta nemškega prestolonaslednika.

V Champagni so v nekaterih odsekih prodri francoski izvidni oddelki proti našim pozicijam. Pregurali smo jih.

Na severni fronti Verduna so se odigravali čez dan infanterijski boji. Vzhodno od Samoguenxa so sunile naše napadalne čete v francosko črto na obeh straneh višine 344. Prizadejale so sovražniku težke izgube in se vrnilo z več kot sto vjetniki. Poleg tega so osvojile eno četo strelcev, ki se je bila od 7. septembra sem, krog in krog obkrožena od Francozov, v junaškem vztrajanju obranila vseh sovražnikovih napadov. V gozdu Fosses in Channe se je vršil ljut boj z golimi orožjem in ročnimi granatami. V sled napadov Francozov se položaj ni izpremenil.

VZHODNO BOJIŠČE.

Armada fronta general-feldmarša princa Leopolda Bavarskega.

Med Riškim zalivom in Dvino je prišlo v gozdni in močvirni pokrajini do uspešnih bojev naših varstvenih čet z ruskimi štrafunitskimi oddelki.

Armada fronta general-obersta nadvoj. Jožefa.

Z močnimi četami so izvršili Rusi in Romani opetovano napade na pozicije, ki smo jih bili med dolinami Trots in Oitox zavzeli. Sovražniki smo na vseh točkah z ognjem in v bližinskem boju vrli nam.

MAKEDONSKO BOJIŠČE.

Severozapadno od jezera Malik so se naše prednje čete umaknile pred premočnimi napadom ruskega

sunkom na višine jugozapadno od Ohridskega jezera.

Meseca avgusta se s poletov proti sovražniku ni vrnilo 64 naših letal, 4 privezni baloni so bili zbiti. V istem času šteje izguba naših sovražnikov 37 priveznih balonov in najmanj 295 letal, od katerih smo zbili za svoje fronte 126, za sovražno fronto pa 169.

Prvi generalni kvartirni mojster v. Ludendorff.

NEMŠKO VEČERNO POROČILO.

Berolin, 10. septembra. (Kor. u.)
Wolffov urad poroča:

Veliki glavni stan.

Pred Verdunom se je zjutraj ponesrečil močan napad Francozov v gozdu Chaume.

Sicerna zapadu in vzhodu ničesar posebnega.

Na soški fronti nikakih večjih bojnih dejanj. Iz vojnoporočevalskega stana 10. septembra: Na soški fronti ni prišlo do nikakih večjih bojnih dejanj. Samo hrib Sv. Gabrijela je bil tudi včeraj pod živahnim artiljerijskim ognjem. Sicer smo mogli beležiti na vsej fronti samo zmeren motilni ogenj. Na hribu Sv. Gabrijela se je Italijan z vso vneto trudil, da bi izgradil svoje pozicije. Na koroški fronti so uspešno delovale naše jurišajoče patrulje, tako na hribu Granudi, kjer je vtrpel sovražnik težke izgube. Na tirolski fronti je vdrla jedna naših napadalnih skupin v sovražne järke, je porušila pozicije in se vrnila s tremi vjetimi oficirji in 50 možmi ter dvema strojnima puškama.

Nadaljevanje soške bitke. Italijanski bojni listi so takoj začetkom enajste ofenzive razglasili, da ta ofenziva, ako treba, bo trajala tudi dalje časa, ker Cadorna se je odločil, da mora v enajsti bitki prebiti avstrijsko fronto in zavzeti Trst. Kmalu bo že mesec dni nove ofenzive, pa Cadorna še nima Trsta. Zadnje dni je ponehalo italijansko divjanje ob Soči, ali s tem še ni končana ofenziva. Švicarski listi poročajo sedaj, da se nanašajo nadaljevanje soške bitke z velikimi transporti čet iz južne Italije preko Milana. Kakor se vidi, hoče Cadorna zbrati vse, kar more, na goriško fronto in znova udariti, naj stane kar hoče. Po dosežanju poteku enajste ofenzive moramo biti mirni tudi napram nadaljevanju bitke, pa naj se napoveduje še tako krvavo in ljuto.

Sovražnikov obkoljevalni poskus uničen. Iz vojnih poročil: Pri Selu so bili Italijani svojo pozicijo izgradili in utrdili. Tu se je izvršil nenaden napad naših čet. Po izborni artiljerijski pripravi je šla naša infanterija z vzhoda proti italijanskemu pozicijskemu sistemu pred razvalinami Seia. Infanterijski napad je bil zasnovan tako silno, da je kar podrli Italijane v njihovi obrambi. Pritisnili smo Italijane na cesti v Jamlje proti zapadu. Severozapadno Grnade na črti Flondar-Medjavas je dal spretno napravljeni in energični napad nam nazaj našo pozicijsko črto, kakor je bila pred enajsto bitko. Tudi na južnem frontnem pasu pri Stivanu nima Italijan nikake pridobitve več. Mi imamo vso svojo prejšnjo pozicijo in smo se izognili obkoljevalnemu poskusu sovražnikovemu.

Iz bojev za hrib Sv. Gabrijela. Iz vojnih poročil: Na hribu Sv. Gabrijela se ne vrši več boj za hribovje, katerega izguba bi

bila za nas brezpomembna in katerega pridobitev bi dala sovražniku taktično le neznatne pridobitve. marveč boj gre za čast orožja; v tem boju držijo avstro-ogrski vojaki pozicije proti silni premoči. Na zapadu, severu in severovzhodu sega hrib v sovražno črto, v polukrogu ga drži Italijan, na nekaterih mestih je bil splezal čez pobočja, ali vrh je ostal v posesti naših čet kljub 50 napadom v dvanajstih dneh. Izbrane, posebno za gorsko vojno izveščane vojake je poslal Italijan v boj, pa brez uspeha. Orožna čast je ostala na strani naših braniteljev, dasi se italijanski napadi nadaljujejo še vedno huje vsaki dan.

Trije vojaki 87. polka pognali v beg celo italijansko stotnijo. Poročajo s fronte, da italijanska infanterija pač kriči in je trenutno hrabra ali kaj hitro opesha. Ni vztrajnosti v njej, nikakega obsežnega poguma, ki drži vojaka na mestu, da kljubuje sovražnemu navalu in prestane nahušiti sovražnikov napor. Italijanski infanterist gre naprej, ako so za njim priganjači, ako pa juriša kak posamezen oddelk, kje, pa ne opravi nič, tudi ako ima pred seboj le neznatno številce nasprotnikov. Tako se je pripetilo v sedanjih hudih bojih pri Gorici, da so trije vojaki 87. polka, spodnještajerski Slovenci, izza neke skale pognali s strojnimi puškami v beg celo italijansko stotnijo. In kako so tekli Italijani po pobočju proti Gorici...

Italijanska artiljerija je po poročilih s fronte strašna. Angličani in francoski topovi divjajo in besnijo, razbijajo vse tako, da se je prav čuditi, kako more kdo vztrajati proti tej peklenški sili. Kar imajo najboljšega v artiljeriji, iz tega so izbrali Angličani in Francozi topove, material in moštvo in vrgli na soško fronto. Strahovito je to divjanje in nobenega dobrega kritja ni na pozicijah severovzhodno Gorice. Toliko bolj občudovanja vredno pa je brezprimerno junaštvo naših braniteljev, katerih vrlost mora priznati ves svet.

ITALIJANSKO URADNO POROČILO.

10. septembra. V Karniji se je ponesrečil napad na naše pozicije na hribu Granudi popolnoma, čeprav so ga izvršile znatne sile in ga je bil pripravljen skrbno močan artiljerijski ogenj. Severo - vzhodno Gorice se je čutil naš pritisk nadalje. Trije sovražni poskusi, oslabilni ta pritisk z infanterijskim protinapadom, so bili hitro zavrnjeni. Na južnem delu Kraške visoke planote je razvijala artiljerija včeraj velike delovanje. Naši letalci so bombardirali večkrat sovražne baterije v Trnovskem gozdu. Sovražnik se je branil z živahnim odbitalnim ognjem. Doseli smo našli 115 topov plena, med temi 50 srednjega in velikega kalibra, 94 možnarjev in minirastov, 222 strojnih pušk in 11.196 pušk. Velik del tega orožja se že uporablja proti sovražniku.

Na armadni fronti nadvojvode Jožefa so nastopili dne 9. septembra po močni artiljerijski pripravi ruski in romunski bataljoni k raskoku proti našim nedavno zavzetim pozicijam. Zavrnili smo jih do zadnjega z velikimi izgubami. Na ostalih frontah le zmerno bojno delovanje.

Wolffov urad poroča: Med dolinami Trots in Oitox se Rusi in Romani obupno trudijo, da bi nam zopet iztrgali zavzete pozicije. Po močni artiljerijski pripravi so opetovano napadli na obeh straneh doline Dofane. Vsi napadi so bili deloma v ljutom bližinskem ognju zavrnjeni. Od Kosmi smo Romane vrli s protisunkom nazaj. Zvečer so poskusili po močni artiljerijski pripravi še en napad med Kosmo in Grozestiem, ki na se je z krvavimi izgubami za sovražnika ponesrečil. Kjer so Rusi in Romani še drugod na obeh straneh doline Kasinu in severno od doline Ruske napadli, jih je povsod zavrnili z ognjem ali ali artiljeriji.

O dogodkih vzhodno in severno od Rive poroča Wolffov urad, da se vrše med Vahodnim morjem in Dvino samo prave prednji straži. Rusi se marljivo trudijo, pripraviti okope in urediti svoje zveze.

Vlada za enkrat ne misli preložiti svojega sedenja iz Petrograda, ker bi to utegnilo povzročiti paniko. Niti visoki vojaški krogi, niti vrhovno armadno vodstvo ne smatrajo položaja Petrograda pred pomladjo za nevaren. Tudi če bi se sklenilo, da preloži vlada svoj sedež, bi se moglo to zgoditi šele v šestih tednih. Pač pa se boje glede Petrograda, da se vprašanje prehrane postori. Zato priporoča minister za javno prehrano, da naj osebe, ki niso po svojem poslu navezane na Petrograd, polagoma zapuste mesto ter jim obljublja vsa mogoča olajšanja.

Vrhovni poveljnik severne fronte Klembovskij se je izrazil napram zastopnikom listov o položaju na tej fronti tako - le: Odpor ruske armade proti nemški ofenzivi se vedno bolj ojačuje in v resnici je tudi že prodiranje sovražnika bolj počasno. Tudi če bi se Nemcem posrečilo, proti začetku zime prodreti proti Pskovu, se bodo tam brez dvoma za deli časa ustavili. S te strani torej Petrogradu ne grozi nevarnost. Kar pa se tiče napada nemškega brodogojstva in izkrcanja čet, je to malo verjetno, ker ruska mimska polja v Vzhodnem morju in v Finskem zalivu niso nikjer prebita ter so ruske pozicije v Moonsundu zelo močne. Tudi sta balistično brodogojstvo in obramba ob obali zelo ojačena.

„Corriere della sera“ poroča iz Petrograda, da je sedaj še težko govoriti o nemških nemških poveljstvih v okolici Rige. Zdi se pa, kakor da Nemci ne nameravajo izvršiti sunika proti Petrogradu in da se je trudijo, da bi izvojevali gospodstvo nad celim Riškim zalivom. Ne poroča se o velikih zbiranjih čet, kakršna bi bila potrebna za operacijo proti Petrogradu. Položaj je torej, kakor sedijo vojaški krogi, izboljšan. Finski listi pišejo o verjetnosti, da bodo Nemci izkrcali čete na Finskem.

RUSKO URADNO POROČILO.

8. septembra. Zapadna fronta. V okolici Rige je položaj neizpremenjen. Pri Jakobštatu močno delovanje nemških letal, ki so metala na mesto bombe. Naše patruljske torpedovke so zapadle v Riškem zalivu nemški podmorniki čoln. O drugih sovražnih vojnih ladjah, najbrže o iskalcih min, poročajo iz morske ožine Irben. Naša obrežna baterija jih je obstreljevala ter so morale zbežati.

9. septembra. Zapadna fronta. V smeri iz Rige zbira sovražnik, ki je napravil čez Hvlandsko Aa most, svoje sile na severnem delu reke, pri čemer se krije s konjenico, ki neprestano išče naše pozicije. Na cesti v Pskovu, v okolici Segevalda, se vrši boj med najspretnimi sovražnimi oddelki in našimi konjeniški oddelki. Izvidna letala poročajo o živahnem delovanju na kolodvorih železniških prog, ki sredo v pokrajini pri Jakobštatu in Dvinsk. Z ostalih front ni poročati ničesar posebnega.

Položaj na Ruskem.

KORNILOV PROTI KERENSKEMU.

Petrograd, 8. septembra. (K. u.)
Agentura. Generalisimus Kornilov je zahteval s posebnim odposlancem, poslanec dume Lvovom, da naj Kerenskij izroči vrhovnemu poveljniku vso civilno in vojaško oblast, da sestavi ta novo vlado.

Ker je videla provizorična vlada v tem poskus pripomoči v deželi do veljave protirevolucionarnemu režimu, je sklenila naročiti Kerenskemu, da naj stori potrebne nujne korake, da štiti revolucionarne pravice državljanov.

Kerenskij je takoj ukazal, da mora vrhovni poveljnik takoj izročiti svojo oblast vrhovnemu poveljniku severne fronte generalu Klembovskemu ter je razglasil nad mestom in okrajem Petrograd vojno stanje.

Izpraznenje Petrograda.

Bern, 10. septembra. (Kor. urad.)
„Gazette de Lausanne“ poroča iz Londona: Poročila iz Petrograda pravijo, da pripravlja provizorična vlada izpraznenje Petrograda.

PROTIREVOLUCIONARNO OIBANJE NA RUSKEM.

Listi poročajo iz Petrograda: Vlada je odredila energetske korake proti protirevolucionarnemu komplotu. Kerenskij je izvedel za odkritje sarote tekmo moskovske konferenca. Na čelu komplota je stala gđ. Nitrova, ki so jo v Tobolsku aretirali. Kerenskij in poveljnik petrogradskega vojaškega okoliša sta šla v četrtke v Gačino ter dala aretirati velikega kneza Mihajla in njegovo soprogo, dovolila sta jima pa, da ostaneta v svojem stanovanju. Nato sta se odpeljala v Carskoje selo, kjer sta bila are-

tirana veliki knez Pavel in velika kneginja. Zatrjuje se, da so maksimalistični člani delavskega in vojaškega sovjeta odkrili ministrskemu predsedniku ta komplot.

Proti maksimalistom.

Petrograd, 8. septembra. (Kor. urad.)
Povodom polletnice ruske revolucije je sklical delavski in vojaški sovjet kaldi 40 meetingov in zborovanj po celi Rusiji, da si ustvari materialne vires. Maksimalisti so bili nedavno naznanili oboroženo akcijo proti provizorični vladi ter pričeli v to svrhu z energično propagando med delavci in vojaški garnizije. Vojaški gubernator v Petrogradu je sedaj izdal proklamacijo, v kateri pozivlja prebivalce in vojake, da naj ostanejo mirni ter zagotavljajo, da bo brez prizanašanja udušil vsak poskus, motiti mir. Obenem so izdali izvršilni odbor delavskega in vojaškega sovjeta, rudarski sovjet in generalni sovjet delavskih odsekov poziv, v katerem pravijo, da so vsi oni, ki pozivljajo delavce in vojake, da naj stopijo z orožjem v roki na cesto, sovražniki revolucije. Glasom poročil večernih listov, se je zvečer sestala tudi provizorična vlada na sejo, da se posvetuje o korakih, dolocenih proti akciji maksimalistov. V zadnji uri se poroča, da so se maksimalisti v očiščeni tej energični protiakciji odločili, opustiti svoje prevarne načrte.

Wolffov urad poroča:

Angleški napori na Flandrskem so našli hiter konec. Odkar se je ponesrečila druga velika angleška ofenziva na Flandrskem, je angleška napadalna sila zlomljena. Kljub vsem naporom Francozov pred Verdunom, se je ententna generalna ofenziva na zapadni fronti razdrobila. V Artoisu je bilo bojno delovanje tudi slabotno. Enako se je ustavil napad v okolici St. Quentin. Nova ofenziva pri Verdunu kaže navadno sliko: Mali začetni uspehi, ki jih protisunki zopet uničijo, in potem delni boji, ki trajajo dneve in tedne.

FRANCOSKI KABINET.

Ker je parlamentarna skupina socialistov odklonila vstop v novi kabinet Ribot in sta tudi ministra Thomas in Painlevé izjavila, da ne vstopita v novi kabinet pod predsedstvom Ribota, je ta sporočil predsedniku Poincaréju, da mu je nemogoče, sestaviti nov kabinet.

Ženeva, 10. septembra. (K. ur.)
Predsednik Poincaré je poklical Painlevéja k sebi ter mu poveril sestavo kabineta. Painlevé si je pridržal odgovor do večera.

Samostojnost Belgije.

Amsterdamska „Tijde“ poroča iz Berlina, da se je komisija, sestavljena iz zastopnikov zveznega sveta in državnega zbora nemškega in ki razpravlja o odgovoru Nemčije na papeževu mirovno noto, izrekla za obnovitev popolne samostojnosti Belgije, seveda pod različnimi pogoji.

Amerikanci na Francoskem.

Ženeva, 10. septembra. (Kor. ur.)
Kakor poročajo listi iz Pariza, grade Amerikanci ob zapadni fronti novo štiristrano železnico iz Bordeauxa direktno na zapadno fronto. Ker na postopajo Amerikanci pri tej gradbi zelo brezobzirno ter uničujejo polja in gozdove tudi tam, kjer ni potrebe, je čutili na Francoskem veliko ogorčenje proti novim zaveznikom.

Na odseku makedonske fronte, ki ga drže avstro - o grske čete, se pripravljajo očitno večji boji. Francozi, Rusi in Italijani so napadli z mestoma veliko premočje naše najspretnije čete, ki so se nato umaknile na svoje pripravljene pozicije.

Bolgarska kraljica Bolna.

Sofija, 10. septembra. (Kor. urad.)
Zdravstveno stanje kraljice se je nedavno poslabšalo. Zato se je kralj, ki se je mudil na fronti, takoj vrnil v glavno mesto ter se je odpeljal včeraj zvečer v spremlju princev v Evksinograd.

Odgovor Nemčije papežu.

Berolin, 10. septembra. (Kor. urad.)
Wolffov urad poroča:

Člani državnega zbora in pooblaščenec zveznega sveta, ki tvorijo svobodni odsek, so se zbrali danes pod predsedstvom državnega kanclerja v njegovi hiši, da se razgovore o nemškem odgovoru na papeževoto. V večurnem podrobnem posvetovanju so se razmotrivanja po skrbni presoji navedenih stališč končala.

Politični položaj.

g Dunaj, 10. sept.

Doslej so naznanjali po časopisja prvo prihodnjo sejo poslanske zbornice na dan 18. t. m. Dosti pozno, kajti oglašali so tri seje že med 10. in 15. avgustom. Pred par dnevi se je govorilo, da se seštevane parlamenta se le 2. oktobra, najnovjeji termin pa je 25. september.

Predsednik dr. Gross se je sicer na vso moč upiral preložitvi se naznanjenega termina, češ, da ima zelo veliko gradiva pripravljene, zlasti za to, ker so odpadle že v avgustu nameravane seje. Ali drugi oziroma bili silnejši nego volja dr. Grossa — zato je vse še v »božjih rokah«.

Kajti položaj je... pri Poljaki. Toda 15. t. m. bo seja Kola Poljskega, izvoljen bo skoro gotov poslanec Daszinski za predsednika in stališče Poljakov napram novi vladi bo jasno. Bivši zunanji minister grof Goluchowski se zelo trudi za spravo med Poljaki in vlado. Njegova akcija je obenem v zvezi s sklicanjem državnega zbora.

Poljaki — čakajo in pravijo, da to lahko store brez slaherne škode. Njihova nejevolja je naperjena neposredno proti Nemčiji zaradi znanih razmer v kongresni Poljski. Nemški listi že izrecno dolže Poljake nezvestobe in nehalnosti, češ, da so zdaj postali republikanci in rusofili. A Poljaki — čakajo, predvsem naznanjenih velikih sklepov obeh cesarjev o usodi poljske neodvisnosti, o imenovanju nove poljske vlade in njenega delokroga. Od vsega tega je tudi zavisen uspeh akcije grofa Goluchowskega in — sklicanje državnega zbora.

Vlada upa, da se bo s Poljaki pobotala. Druga pa je, ako se sporazum s Poljaki ne posreči. V tem slučaju je vlada brez večine in izpostavljena krizam in katastrofom. Morda računata vitez Seidler s tem, da opozicija vendar ne bo hotela preprečiti oziroma odkloniti vsaj budgetnega provizorija — češ, stranke se bodo ustrašile posledic in se zavedale, da s preprečenjem provizorija spravijo v nevarnost sam parlament. Ne vem, če bo ta argumentacija tokrat držala — znamenja kažejo drugače, na celi opozicijski fronti vlada odločnejši in ostrejši duh, kakor v polpreteklem poletnem času. Blizajo se kritični časi.

Politične vesti.

= Avstrijska poslanska zbornica se snide dne 25. septembra. Na dnevnem redu bo le nekaj poročil, ki jih dotlej pripravijo odseki. Vlada predloži med tem redni državni proračun za prihodnje leto in pa proračunski provizorij.

= Poljski klub. V poljskem klubu še vedno ni bilo mogoče doseči edinstva glede ustanovitve večine in izvolitve načelnika. Odločilna seja bo šele dva dni pred seštevkom parlamenta.

= Meče brusijo. Celovski Dobernig je zdaj načelnik »Nationalverbanda«. Tudi dokaz dedekence te mešane družbe. Kakor je hotel časih v vas k tržaškimi Italijanom, tako hodi zdaj v vas k Madžarom. Zda je bil v gosteh pri »Pester Lloyd« ter mu razodel, da Nemci v Avstriji še niso bili nikdar v tako težkem položaju kakor zdaj, da potrebujejo Nemci spravo velikega političnega preobrata, ki se godi v Avstriji, mnogo samozatajevanja in da se morajo oborožiti za vse ustavnopravne eventualnosti. Zlasti jugoslovanski zahtevam pojdijo »srčno do živga«. Obenem je vnovič zagrozil navzgor, da gre nemška potrpežljivost h koncu. — O nemški potrebnosti govori ta celovski čudak, ki menda še vedno ne uvideva, da so šesti dnevi te nestrne, neznozne in koruptivne stranke, s katero je izključeno vsako sporazumljenje. Saj ne vemo, kaj nam prinese prihodnost, a to vemo, da se bo nemški »Nationalverband« potopil v blatu svojih grenov.

= »Volksrat« v Mariboru. Ne-pobitno dejstvo je, da je doseglo zborovanje zastopnikov južnoavstrijskih »Volksratov« ravno nasprotno temu, kar je bil namen zborovanju: popolno nesoglasje v nemških krogih samih, da celo odločen odpor velike večine le teh, kar se bo gotovo pokazalo tudi javnosti v doglednem času. Kar se je prvotno omalovaževalo, t. j. sedaj povod, da prično razločevati v nemških krogih dve struji: manjša — »volksratovska« — ki je za izvedbo nemške velikonočne programa, in si prisvaja pravico, govoriti v imenu celokupnega nemštva, in večja, ki je proti temu in odklanja kompetenco volksratovcev in, ki naravnost poudarja, da pod nobenim pogojem ne, da bi se jemalo nedejanske izjave volksratovcev, kot izraz celokupnega nemštva.

To so suha dejstva, ne morda izvirajoča le iz provincijalnih krogov, marveč tudi direktno iz ust odličnih nemških vodilnih krogov. Že dejstvo samo, da so odklonili volksratovci za Jugoslovane to, kar za se se veru odločno zahtevajo, se smatra za izvor popolne desorientacije, ki vlada v imenovanih krogih, ali bolje že za popolno konfuznost in absolutno nezmožnost, spoznavati resnost notranje in zunanje državniškega problema monarhije. Značilno je, kar piše k vsemu temu n. pr. četrtkovi »Grazer Volksblatt« (št. 612 z dne 6. septembra 1917) med drugim: »Tudi Slovani, ki zastopajo državno-pravni program in program narodne avtonomije, čim ne bivajo v inozemstvu, hočejo enotno državo, samo s to razliko, da spajajo s tem federalizem. Le predobro vemo, kaj razumejo mariborski »Volksrat« pod svobodo, namreč vzdržanje centralizma, ki naj z vsemi državopolitičnimi sredstvi onemogoči vsako avtonomijo, vsako samoodlobo narodov. To se pravi, delati po mažarskem sistemu in na ta način pridobivati narode za državo...« V nadaljnjem pravi imenovani list, da je že tudi precej pripadnikov »Nationalverbanda« postalo drugih misli, nazora, da tako kot doslej, ne pojde več naprej. Če je prisostvovalo mariborskemu zborovanju vendarle nekaj članov te skupine in mirno gledajo, kako se podkopava avtonomija narodov, potem je to nov dokaz za to, da je postal »Nationalverband« v svoji sedanjosti obliki nestvor in na drugi strani, da postaja n. pr. za nemške krščansko-socialce že skrajni čas, da več ne čakajo razbistrenja razmer v tej skupini, marveč da se odločijo čim prej za svoj program. Z drugimi besedami: Siti smo dela z ljudmi, ki nastopajo tako, kot se je to videlo dne 2. t. m. v Mariboru! V tem pa tiči tudi še več: s tako odločnim protinastopom so obsojena vsa prizadevanja naših volksratovskih »patriotov« in, gotovo tudi ne navsezadnje njih hujkanje na nadaljevanje vojne. Imenovani list je pisal pred kratkim v neki polemiki proti vsenemškemu rajhovskemu časopisu: »Wer den Krieg im Sinne all-deutscher Geliste nur um einen Tag verlängert, hat sich aller Menschlichkeit selbst beraubt.« S tem je povedano mnogo. Grof Barbo in njegovi zvesti pa si lahko izračunajo, v kakšno družbo političnih korifej so zašli.

= Nemški »Nationalverband«, ki so ga uvidevalci Nemci že sami do grla siti, bi se rad pred svojimi volilci postavil v lepo luč. Zato se je eden njegovih članov izmislil predlog, naj se državnim uradnikom prvih petih činovnih razredov prepove, da bi, stopivši v pokoj, smeli sprejeti vodilna mesta pri bankah. Ta predlog ni nič novega; že kakih 20 let je tega, kar je bil stavljen podoben predlog, ali obveljati ni mogel, ker so mu bile nasprotne ravno nemške stranke, te glavne provzročiteljice vse korupcije v državi. Izmed mnogih slučajev, da so visoki državni uradniki v najlepših letih, ravno ko so bili najbolj izvežbani v svoji stroki, šli v pokoj in prevzeli službe pri privatnih bankah, naj omenimo le dva. Ko je bil dr. Spitzmüller sekcijski šef, je šel čil in zdrav nekega dne v pokoj in postal ravnatelj Kreditnega zavoda. Hitro je postal tudi mnogokrat milijonar. Bil je tako čvrst in zdrav, da se je pozneje zopet vrnil v državno službo kot finančni minister in kočnal svojo politično kariero kot ministrski predsednik s sijajno blamažo. Zda ima zopet visoko penzijo in deluje zopet v finančni stroki, kajti zdrav in čvrst je, da je kaj. — Drugi slučaj se je zgodil pred kratkim. Bivši finančni minister Marek, tudi čvrst in zdrav gospod, je šel v pokoj in ko na to postal ravnatelj Depositenbanke na Dunaju. Zdrav in delazmožen je odnesel iz državne službe poznanje vsakovrstnih uradnih skrivnosti in dobre stike z različnimi faktori, ki imajo v javnih finančnih stvarih prvo besedo. Vsi taki uradniki, ki so z dobro pokojnino šli prezgodaj iz državne službe in vstopili v službo pri zasebnih bankah in podjetjih, so izključno Nemci. Spričo tega je jako čudno, da se upa »Nationalverband« nastopiti kot nasprotnik korupcije z zgoraj omenjenim predlogom.

= Nemški »Schulverein« je imel 8. t. m. na Dunaju svoj občni zbor. Predsednik dr. Gross je opozarjal, da se morajo vsi Nemci združiti okrog »Schulvereina«, ker ga čakajo po vojni posebno velike naloge. O društvenem delovanju je poročal dr. Votava, gotovo pristen German, ki je povedal, da vzdržuje društvo 49 šol in 116 otroških vrtcev in je napovedal poostreno delovanje »Schulvereina«, zlasti med Slovenci in med Čehi. Pozor! Spominjajte se družbe sv. Cirila in Metoda. Dejanja zaležejo več, kakor vse besede.

= Dr. Bašagić za narodno edinstvo. Kakor znano, sta bila predstavnik bosansko-hercegovinskih Muslimanov šerif Arnautović in dr. Bašagić nedavno v Pešti in na Dunaju. Šerif Arnautović se je tem povodom pri vsaki priliki izrekel proti deklaraciji Jugoslovanskega kluba. Najša muslimanska inteligenca se je temu separatizmu starejših muslimanskih prvakov, ki trdijo, da so Muslimani — poseben narod, hudo uprla. Odgovarjal pa ji je vedno le šerif Arnautović, drugi udeležnik dunajskega potovanja dr. Bašagić je molčal. To molčanje je bilo preveč ostenljivo, da bi se ne zdelo vsej javnosti v Ercegovini sumljivo in zato so izšli v »Hrv. Dnevniku« ponovni apeli na dr. Bašagića, naj vendar spregovori tudi on. Tako je moral končno tudi dr. Bašagić z barvo na dan in pokazalo se je, da se nikakor ne strinja popolnoma s svojim tovarišem šerifom Arnautovićem, oziroma da se je, če se je strinjal z njim takrat, ko sta hodila po Pešti in Dunaju, sedaj že znatno poboljšal. To je dokaz, da dobiva deklaracijska politika tudi med Muslimani vedno več tal. Izjava dr. Savića bega Bašagića, ki jo objavlja »Hrvatski Dnevnik«, se glasi: Verjamem, da bi ujedinjenje jugoslovanskih dežel, izvevši Srbijo in Crno goro, v okviru habsburške monarhije bilo edino racionalno rešenje jugoslovanskega problema sploh in bosansko-hercegovinskega državnopravnega vprašanja. Avtonomije in sabora, ki bi ne imel vsaj toliko kompetence, kolikor je ima danes hrvatski sabor, pa se Ercegovina, ki že toliko vekov uživa sedaj širšo, sedaj ožjo avtonomijo, ne bo drazje volje nikomur na ljubo odrekla. — Doktor Bašagić pristavlja, da je to njegovo osebno mnenje, ki ga ni nikomur povedal. Iz tega pristavka sledi pač dovolj jasno, da je na Dunaju in v Pešti bil še popolnoma solidaren s šerifom Arnautovićem, da pa si je pod vtisom javnega mnenja doma, akoravno pravi, da niti sam ne ve, kaj mislijo v državnopravnem pogledu bosansko-hercegovinski muslimani (kako sta potem on in šerif Arnautović mogla v Pešti in na Dunaju tolažiti voljo muslimanskega naroda?) celo zadevo nekoliko premislil. To je dr. Bašagiću v ostalem samo v čast.

= Ukrajinsko gibanje. V »Novo Vremja« je priobčil publicist A. Ksjunin večji članek, v katerem opisuje mogočno gibanje Ukrajincev za svojo svobodo in protestuje proti slabotnemu odporu začasne vlade. Opisuje tudi izredno vplivno vlogo, ki jo baje igra metropolit Septickij v novjšem času; dolži ga, da ni bil le v Galiciji bojevnik proti »moskofilom«, organizator ukrajinskih legij, marveč da je tudi Ukrajinska Centralna Rada ustanovljena po njegovih načrtih in da bi cela Ukrajina pod krinko narodne samoodločbe prešla pod oblast — Avstro-Ogrske. Tiskovna pisarna dunajskega Ukrajinskega Parlamentar. Združenja odgovarja na te dolžitve tako: »Iz merodajnih ukrajinskih krogov poročajo, da so izjavljali »Nov. Vremja« brez sleherne dejanske podlage in so bila poslana v javnost le v ta namen, da bi bilo naslikano narodno gibanje ruskih Ukrajincev kot avstrijsko spletkarenje in bi tako nahujkala reakcijske ruske kroge proti Ukrajincem in proti začasni vladi, ki je že deloma ugodila ukrajinskim narodno-autonomističkim zahtevam.« Iz zgornje izjave U. P. Z. je razvidno, da hoče ukrajinsko gibanje ostati docela lojalno nasproti veliki ruski zvezni ljudovladi. Ukrajinska Centralna Rada se je izpopolnila z zastopniki drugih narodnosti v Ukrajini in je postala... »deželni organ državne oblasti«. Izdala je tudi nov manifest, ki se ni obrnil le do ukrajinskega naroda kakor prvi, marveč na državljane v Ukrajini brez razlike narodnosti. S tem so pridobile tudi narodnostne manjšine v Ukrajini za bodočo ukrajinsko državno misel. O metropolitu Septickem so dunajski listi že julija meseca veliko pisali, ko je bil val še v Stockholmu. Ali potem je nakrat vse utihnilo, listi niso pisali o njem niti črke več, kajti metropolit se je namenoma izognil Berlinu in Dunaju ter odpotoval v Švico, od koder je hotel iti v Italijo. Ali ta ga ni pustila preko meje in metropolit Septickij jo je končno je ubral proti Dunaju, kjer so mu priredili Ukrajinci sijajen sprejem. Drugi dan je bil v avdienci pri cesarju, ki ga je odlikoval z laskavim ročnim pismom in visokim redom.

= Važno napovedi. Ogrski minister Földes je imel v Nagybanyu govor, v katerem je izjavil, da smatra nova ogrska vlada voljno reformo za svojo prvo nalogo in če ne dobi v sedanjem državnem zboru večine, da izvede nove volitve in ustanovi novo vladno večino. Da je minister napovedal, da se

izpolnijo v veliki meri madžarske želje glede ogrske armade ter se izrekel proti sklepu nagodbe za dolgo dobo, poudarjaje, da je že grof Esterhazy izjavil, da nagodbe za 20 let ne predloži. Končno je minister razpravljaj še o valuti in priznal, da bo njena obnova silno težka. — Radovedni smo, kaj poretka na Dunaju glede ministrovih napovedi o armadi in o nagodbi. Da je oboje hudo udarec za Nemce, je jasno.

= Mirovna manifestacija na Ogrskem. Koj po govoru, ki ga je imel cesar Viljem povodom zavzetja Rige, se je v Budimpešti ustanovil odbor, kateremu stoji na čelu primas Czernoch. Ta odbor hoče prirediti v Budimpešti veliko mirovno manifestacijo dne 23. t. m. Ta shod bo v Narodnem muzeju in bo izrazil prepričanje, da je čas že zrel za mirovna pogajanja in da je na podlagi papeževe in mirovnih notel lahko napraviti mir. Povabljeni so tudi razni klerikalni nemški voditelji in posebni zaupnik Vatikana Erzbischof.

= Ustava na Poljskem. Na podlagi dogovorov grofa Czernina in nemškega kanclerja izide 10. septembra razglas nemškega in avstrijskega cesarja o ustavi na (prej ruskem) Poljskem. Ustanovljena bo provizorična vlada, obstoječa iz tri člane broječega regentskega sveta, ki določi ministrskega predsednika Kadar ta ustanovi novo vlado, razpiše morda volitve za poljski državni zbor. A gotova ustanovitev državnega zbora še ni.

= Pruska in Poljska. Pod naslovom »Samostojna Poljska« objavlja bivši nemški londonski veleposlanik knez Lichnowski v »Berliner Tagblatt« senzacionalen članek, v katerem pravi m. dr.: Prusija je vzrasla, ker je Poljska razpadla, vzhodna Pruska je nekdanja poljska pokrajina. Že ta dejstva bi nas morala obvarovati domnevanja, da se da poljska država misel spraviti v sklad s pruskonemsko. S Poljaki bi se ne bilo težko sporazumeti, težko pa si je misliti sporazum s Poljsko. Nova razdelitev Poljske bi ne le onemogočila mir z Rusijo, ki nam je neohodno potreben, temveč bi tudi povečala naše notranje narodno-politične težave, ogrožala nemški temelj naše države in nas preplavila z židovskim proletariatom. Ako se Poljska pridruži Avstriji, bi se c. in kr. monarhija spremenila v pretežno slovansko zvezno državo ali pa zvezo držav, obremenjeno s vsepoljskim programom, ki bi gotovo ne zboljšal odnosov z nami. Poljska državna misel je postala najopasnejši načrt za bodočnost Nemčije. Zato tvori poljsko vprašanje za nas najvažnejše vprašanje vojne, mnogo važnejše nego belgijsko ali albansko vprašanje. Kakšno razrešitev torej zagovarjamo? Gotovo smem prepusiti bralcu, da ta sam ugame. (Knez Lichnowski stoji očividno na stališču, da bi bilo za Nemčijo najbolje prepustiti Poljsko zopet Rusiji...)

= Ustavljene italijanski list. List »Corriere del Friuli« je italijanska vojaška oblast ustavila, ker je pisal preveč v prilog miru. »Popolo d'Italia« piše, da je omenjeni list tiskal avstro-ogr. armadna poročila z debelimi črkami, italijanska pa z malimi in je napadala vojno politiko Italije v vsaki številki. Iz našega vojnoporočevalskega stana se poročilo da je italijanska cenzura doslej avstro-ogrsko poročila vedno inhibirala in se je sedaj poslužila laži, da je ustavila neljubi tej časnik.

= »Deutsche Vaterländische Partei« je našel novi stranki, ki se je ustanovila v Berlinu. Načelnik ji je vojvoda Ivan Albrecht Meklenburg, duša pa vpokojeni veliki admiral in oče vojne s podmorskimi čolni Tirpitz. Ta organizacija je izdala proglas, v katerem pravi, da nemški državni zbor ni več izraz ljudske volje, da Nemci ne marajo miru vsled lakote, nego Hindenburgov mir. Nova stranka ima namen, delati za nadozivanje vojne v zmislu nemških aneksionistov. Že njeni prvi oklici to kaže in osebnost umirovljenega admirala Tirpitzja jamči za to. V zavezniški Pešti pa hočejo demonstrirati za mir.

= Diplomatična razkritja. Tekom vojne smo doživeli že nebroj deklaracij različnih državnikov in še dosti več vsakovrstnih publikacij, polajnujočih predgovorno vojne. Naravno je, da poskušajo vse vojskovoje se države odvaliti od sebe vsako krivdo na vojni in se trudijo, spraviti v svet nov material, ki naj podpre njih stališče. Zadnji čas je zopet prišlo v javnost nekaj takih razkritij. Proces proti bivšemu volnemu ministru Suhomlinovu je podal marsiški zanimivo polajnuje. Zlasti značilna je izjava generala Mihajlova, ki je bil ruski vojni ataše v Berlinu. Ta je že v letih 1906, do 1911, poročal v Petrogradu, da se pripravila Nemčija na vojno in da so v Petrogradu že leta 1909, in 1913, vedeli, da ima Nemčija namen, napasti Rusijo. Wolfow urad zavrača te trditve kot neosnovane in ponavlja že znano nemško protitrdivo, da je ruska mobilizacija prisilila Nemčijo na

vojno. — Tudi avstrijski korespondenčni urad je zdaj objavil razne diplomatične akte, ki so bili najdeni v Srbiji. Ti akti izvirajo iz srbskega zunanega ministrstva, pa se ne tičejo sedanje vojne, nego periode pred to dobo. V katerem oziru naj ti akti svet informirajo, res ne moremo uganiti. Najzanimivejše točke teh aktov so poročila, da Rusija leta 1909, ni bila vojaško pripravljena za vojno, da žele Srbi dobiti Drač, da bi imeli izhod na morje in da je Angleška za slučaj kake vojne pripravljena, stopiti na vsak način na stran Francije. — Bivši ameriški poslanik v Berlinu, Gerard, nadaljuje pribeževanje svojih spominov. Z njimi bo vsakako silno nahujkal ameriško javnost proti Nemčiji. V zadnjem nadaljevanju teh spominov pripoveduje Gerard, da se je leta 1914 udeležil velike regate v Kielu, pri kateri so bili tudi cesar in vsi visoki nemški dostojanstveniki. Med to slavnostjo je prišlo brzoljavno poročilo o umoru avstrijskega prestolonaslednika v Sarajevu. Gerard pravi, da so vsi v Kielu navzoči diplomati in politiki izrekli svoje mnenje, da zaradi umora v Sarajevu ne pride do vojne. Gerard omenja tudi, da je govoril z bratom nemškega cesarja, princem Henrikom, o vzroku, zakaj so Nemci v inozemstvu povsod nepriljubljeni. Dočim je Gerard menil, da je agresivna nemška trgovska konkurenca vzrok tej nepriljubljenosti, je bil princ Henrik mnenja, da so vzrok nemške nepriljubljenosti slabe manjre. Ki jih kažejo Nemci na potovanjih. — Najzanimivejša izmed vseh diplomatičnih razkritij zadnjega časa, so pač brzoljavke, ki sta jih izmenjavala ruski car in nemški cesar med rusko-japonsko vojno v letih 1904. in 1905. Te brzoljavke je prijavil pariški »New York Herald«, dobila sta jih pa dva ruska uradnika, ki sta po naročilu ruske provizorične vlade preiskala arhiv bivšega carja. Iz brzoljav, ki so pisane jako nežno, izhaja jasno, da je nemški cesar med rusko-japonsko vojno poskušal ustvariti zvezo med Nemčijo, Francijo in Rusijo v namen, da ta zveza napade Anglijo. V prvem teh pismu z dne 27. oktobra 1904 je nemški cesar predlagal, naj se združijo najmočnejše evropske države proti Angliji. Car se je izrekel, za to misel, saj je vedel, da mu je Angleška poslala Japonijo na vrat, in sporočil je cesarju, da bo po njegovem mnenju pristopila tudi Francija. Nato je cesar Viljem izdelal načrt take pogodbe in ga poslal carju. Car je želel, naj se Francija takoj sporoči ta predlog, cesar Viljem pa je bil proti temu, češ, Francija bi najbrž obvestila Anglijo o tej nemško-ruski pogodbi. Dne 29. julija 1905 je nemški cesar brzoljavil carju, da se nahaja angleško brodevis v Baltičkem morju, morda ker je Angleška v skrbah zaradi pripravljajočega se sestanka med carjem in nemškim cesarjem, ali ker hoče nemškemu cesarju groziti. Dne 30. julija 1905 je car prosil cesarja, naj mu pošlje poročilo o svojem obisku v Kodanju. To poročilo je cesar odposlal in piše v njem, da je njegov obisk v Kodanju vzbudil na Danskem tako nezadovoljnost, da z danskim kraljem sploh ni mogel govoriti o spornih vprašanjih, pač pa da je angleški poslanik jako srdito govoril s cesarjem in ga dolžil najhujših naklepov in spletk. Angleški poslanik je rekel cesarju, da je vsak Anglež prepričan, da ima Nemčija namen, začeti vojno proti Angliji. Cesar piše, da je storil vse, kar je bilo mogoče, da razžene to nezadovoljnost na danskem dvoru, a da svojih načrtov za zvezo ni omenil, ker bi jih bili danes takoj sporočili v London. Dne 29. julija 1905 je cesar sporočil carju svoje mnenje o mirovni pogodbi med Rusijo in med Japonijo. V tem sporočilu je rečeno: »Z ozirom na duha, ki vlada zdaj na Ruskem, bi znala nezadovoljnost ljudska masa zvaliti na tvoja ramena vso odgovornost za slabe posledice, vsi uspehi pa bi se pripisovali osebnemu nastopu Witteja. Izvrstno bi bilo, če bi pustil polsance dume glasovati o mirovni pogodbi, da tako zvališ odli odločitve na deželo in daš ruskemu narodu v stvari glas. Rezultat bi bil potem lastno delo dume in nagobnik za opozicijo...« Dne 29. septembra je nemški cesar predlagal ruskemu carju posebno zvezo med Nemčijo in med Rusijo, iz katere naj bi bila Francija izključena. Cesar se je skliceval na to, da Francija ni za Rusijo med vojno z Japonijo ničesar storila, dočim ji je Nemčija pomagala, zato da ima Rusija moralne obveznosti do Nemčije. — O pristnosti teh dokumentov ni dvoma. Priznavajo to tudi v Berlinu, četudi s pristankom, da je iz teh pism in brzoljavk enteta izpuščila nekaj ostavkov. Tajna zveza med Nemčijo in med Rusijo ni bila sklenjena, ker je Rusija ni hotela, zakaj taka zveza bi bila nasprotovela besedilu in smislu francosko-ruske aliance in zato jo je car odklonil. — Radi bi le še vedeli, če so bili na Dunaju kaj podučeni o teh korakih nemškega cesarja in ali je bila Avstrija v te kombinacije izključena ali ne.

Vesti iz primorskih dežel.

Odlitovanje. V priznanje posebno požrtvovalnega in patriotskega vedenja v vojni je podelilo Nj. Veličanstvo gg. Vincencu Jazbecu, županu komenskemu, in Antonu Ambrožiču iz Tuzelje, predsedniku cestnega odbora, zaslužni križec na traku hrabrostne svetinje.

Odlitovanja. Deželnemu kmetijskemu nadzorniku, vladnemu svetniku Fröhaufer, gozdar, svetnikoma Tullju Bersa pl. Leidenthal v Gorici (sedaj v Ajdovščini) in Ludviku Bolisu v Voloskem — Opatiji ter višjemu gozdar-skemu komisarju Ramiru Fasanu v Pulju je bil podeljen vojni križec za civilne zasluge II. razreda; državnima višjima živnozdravnikom Ramiru Cella v Pulju in Josipu Rebeku v Pazinu, drž. živnozdravniku Artumu Senica v Poreču ter kletarskemu nadzorniku Arturju Fabianiju v Trstu vojni križec za civilne zasluge III. razreda; okrajnima gozdarjema Jakobu Draščiču v Buzetu in Antonu Komelu v Ajdovščini pa vojni križec za civilne zasluge IV. razreda.

Vzdrževalni prispevek po zakonu iz leta 1912. za svoje v aktivno vojaško službo vpoklicanih ljudskošolskih učiteljev seznansega okraja. Domo-bransko ministrstvo je dalo na spomenu seznansega okrajnega učiteljskega društva glede vzdrževalnega prispevka nastopno rešitev. V slučajih, v katerih mobilizirani dobivajo svojo plačo, ki je vsled vpoklica izgube z značajem svojega službovanja običajno vezane po

stranske zaslužke, kakor v tem slučaju učitelj, je pripoznati vzdrževalni prispevek ob postavnih predpogojih, zlasti ako je vzdrževanje svojcev ogroženo. Vzdrževalna komisija je bila še opozorjena na okolnost, da svojci mobilizirane, kakor znano pri sedanjih draginjah pošiljajo vpoklicanim denarne zneske ali blago.

Iz ruskega vjetništva. Srčne pozdrave vsem domačim prijateljem in znanem pošiljajo goriški Slovenci: Dominik Tomšič, Ciril Cehovin, Ivan Gabrielič in Leopold Kobal. Delamo na železovitem rudniku in smo zdravi. Naslov: Mesto Lipeck, Lipecki rudnik, šachta št. 3. Dopisnica je datirana 1. junija 1917.

Dvorazredna slovenska trgovska šola s pravico javnosti in Trstu. Šolsko leto 1917/18 se prične dne 17. septembra z vpisovanjem učencev in učenk. Vpisovalno se bo dne 17. in 18. septembra od 9. do 11. dopoldne in od 3. do 5. popoldne. Učencem se je zglasiti v spremstvu staršev, oziroma njih namestnikov, ali jim je za prinesiti njih pismo dovoljenje. Nanovo vstopajoči učenci morajo prinesiti s seboj rojstni list, zadnje šolsko spričevalo, spričevalo o cepljenju koz in o obeh. Onim, ki zadnje leto niso obiskovali šole, je prinesiti vrhutega navadnostno spričevalo, izdano od županstva ali policije. Šolniki znaša 200 kron, za pripravljalni letnik 80 kron. V pripravljalni letnik morajo vstopiti učenci, ki so dopolnili 13. leto. V prvi letnik se sprejmejo vsaj 14 let star absolutne meščanski in nižji srednji šol ter pripravljalni tečajev na trgovskih šolah. Glede pogojev za sprejem učencev v I. letnik deklarske trgovske šole kakor tudi glede denarnih prispevkov, velja isto, kar je zgoraj omenjeno za deško šolo. Učence se ne oproščajo šolnine. S prihodnjim šolskim letom se otvori tudi II. deklarski letnik. V pripravljalni letnik se deklare ne sprejemajo.

Mati zadušila svoja otroka in nato samo sebe. V nedeljo so dobili v Trstu v ulici Istrski mrtve 23letno Evgenijo Schiemer in njena dva fantička, Marijo, starega tri in pol leta, in Evgena, starega 2 leti. Vsi trije so imeli vratove stisnjene z vrvmicami, rjube na postelji so bile krvave. Kaj je bilo pravzaprav vzrok, da je mati zadušila svoja otroka in samo sebe, se ne ve. Bila je v blagoslovljenem stanju in je hotela iti drugi dan v bolnišnico v porodniški oddelku.

Lakota na otoku Korčula. Zagrebški korespondenci poročajo z Korčule v Dalmaciji, da plačujejo tam za kilogram koruzne moke po 15 kron, za belo od 25-30 kron, liter graha velja 12-15 K. Družina s 4 člani potrebuje na dan 40 do 50 kron. Kdor nima toliko denarja, pa poginja gladu. Če ne pride pravočasno pomoč, bo lepota dne na otoku, čegar sinovi se bore kakor Levi za domovino, vse mrtvo.

Dnevne vesti.

— **Tretjič odklikovan,** sedaj s srebrno hrabrostno svetinjo, je bil na tirskem bojišču kadet-aspirant Janko Oblak. Odklikovanec, ki je splošno priljubljen tako pri tovariših kot pri moštvu, se nahaja že 15 mesecev neprestano na bojnem polju.

— **Kocenov življenjepis v nemški reviji.** V 50. številki dunajskega razpisnega revije »Oesterreich. Illustr. Rundschau« z dne 7. septembra 1917, je objavil pisatelj Fridolin Kaucič kratko življenjepisno črtico o našem rojaku-duhovniku, znamenitem kartografu Blažu Kocenu, katerega šolski atlas je ravnokar izšel v 42. izdaji in je že 54 let v porabi vseh avstrijskih srednjih šol. Kaucič, ki neumorno Nemce seznaja z življenjem in delovanjem učencev slovenske krvi, v tem sestavku tudi omenja slavnega slovenskega matematika Frana Vičca. Močnika, čigar učne knjige matematiške vsebine obvladujejo že pol stoletja vse avstrijske šole, počenši od I. razreda ljudskih, pa do 8. razreda srednjih šol. Življenjepis je dodana Kocenova slika ter podoba Kocenovega rojstnega doma, pravega tipa štajersko-slovenske kmečke hiše. Da, ne samo na bojnem, nego tudi na znanstvenem polju smo krotki Slovenci junaki!

— **Umetniška razstava.** V umetniškem paviljonu R. Jakopiča se odprejo dne 11. letošnja slovenska umetniška razstava, katere se udeležijo 24 razstavljalcev s 153 deli. Razvešanih znanec bo zastopanih na tej razstavi še nekaj mlajših, deloma jako nadarjenih slikarjev in kiparjev, ki stopijo letos prvič pred občinstvo. Dan in ura otvoritve se pravočasno objavi.

— **Pričetek šolskega leta na pomožnem oddelku IV. mestne deške šole.** Na pomožnem oddelku IV. mestne deške šole se prične šolsko leto 1917/18 dne 15. septembra 1917 s sklicanjem sv. Duha in v ponedeljek dne 17. septembra 1917 z rednim šolskim poukom. Vpisovalno in sprejemalno se bo petek dne 14. septembra 1917. od 2. do 5. popoldne v šolskih prostorih v Cerkveni ulici št. 21.

— **Beguncem na znanje.** Ker mnogo beguncem ugrajbe, bo li kaj z državno podporo, vzrastočeni javimo, da smo pregnanci, bivajoči v

mestni občini kranjski, že danes, dne 8. septembra t. l. prešli do podporo za čas od 1. julija do 31. avgusta, za kar se p. n. gg. drž. poslancem, visoki c. kr. vladi, tukajšnjemu županstvu in Posredovalnici za goriške begunce v Kranju, posebno pa c. kr. okr. glavarstvu v Kranju, ki se je z vso vno mo potrudilo, da smo prvi deležni toli zaželjene državne podpore, presrečno zahvaljujemo.

— **Izvažanje drva s Kranjskega čez deželne meje je prepovedano.** Izvoz je dovoljen le za drva, ki so namenjena za vojno upravo, a to je treba dokazati. Kdor se ne bo ravnal po tem predpisu, bo plačal 10.000 K ali pa bo šest mesecev zaprt.

— **Ponesrečena se je včeraj na Dunajski cesti blizu kavarne Evropa žena Marija Petrič, roj. Petrovič.** Menda se je tako ustrašila mimo nje drvečega se avtomobila, da je padla vznak in se ubila. Hitro na pomoč došli zdravnik je mogel le konstatirati, da je mrtva.

— **Umrli je v Ribnici na Dolenjskem instalater in kleparski mojster gosp. Josip Arko. Naše sožalje!**

Na meščanski šoli v Postojni se prične šolsko leto v soboto dne 15. septembra t. l. Vpisovanje učencev se vrši 12., 13. in 14. septembra.

— **Meščanske šole bodo baš sedaj, ko nam bo po vojski vzgojiti izobražen srednji stan, pridobile obilo na svoji važnosti; posebno obrtni in trgovski stan dobivata v meščanski šoli najboljšo podlago.** Torej starši, ki izbirate svojim otrokom bodoči stan, ne pozabite meščanskih šol!

— **C. kr. samostojni gimnazij razredi z nemškim in slovenskim učnim jezikom v Celju.** Vpisovanje v I. razred slovenske gimnazije v Celju se bo vršilo 17. septembra t. l. od 8. do 9. ure dopoldne; po vpisovanju sprejemni izpiti. — **Učenci II. do IV. razreda se bodo vpisali 18. t. m. od 8. do 10. ure.** Ponavljalni in dopolnilni izpiti bodo tudi 18. t. m. od 8. ure naprej.

— **Poročil se je 26. m. m. revident južne železnice v Mariboru Ivan Kitaj z gđco. Kristino Rebolj.** Naj bi bilo srečno!

— **Maribor.** (Kje je obljubljen?) Po vsej naši deželi, v Mariboru in okolici pa še prav posebno, so maksimalne cene samo za to ustvarjene, da je prisiljen se jih držati producent, do čim jih mestna občina s svojimi javnimi prodajalnami aprovizacijskega odpora nikdar ne pozna in jih tudi poznala ne bo. Tako je bilo že maja meseca, potem namestnje določeno, da ima veljati do 15. avgusta 100 kg krompirja 45 kron, od 15. avgusta naprej pa je 15 kron. Do 15. avgusta so v prodajalnicah mestne aprovizacijskega odbora prodajali krompir po 50 kron, od takrat naprej pa se prodaja po 64 kron 100 kg (ali 1 kg se prodajal do 15. avgusta po 50 vin, od takrat dalje se prodaja 1 kg po 64). Kje je krivda? V tem, da se je prodajal krompir pri zeleni mizi grofa Claryja že kar tri mesece, predno je dozorel! Od 16. avgusta dalje bi morala biti tudi dobava moke in kruha večja. Do danes ne čutimo o tem prav nič, ali pa, če že, potem tako malo, da izginje čisto brez sledu in vendar bi morali dobivati takozvano »polno mero«. Tudi tukaj je krivda v tem, da se je vnaprej obljubljalo nekaj, kar še ni bilo in o čemur se še prav nič ni vedelo, kako bo do končalo, ker je bilo še v klasju in, ker so gotovi gospodje pri nas (in povsod drugje menda tudi) delali pri zelenih mizah dobro letino, toda brez dežja, ki ga je letos manjkalo malo ne štiri mesece. Obljubljenega ni danes, še manj pa bo došlo na zimo!

— **Tuji v Zagrebu.** Policija je odredila, da tuji ne smejo v Zagrebu prebivati v hotelih dlje kakor tri dni in tri noči. Najemati za dlje časa hotelske sobe je sploh prepovedano.

— **Kino Ideal.** Spored za danes 11. septembra. Prvo predvajanje znamenitega filma »Razkolnikov«, roman v štirih delih po svetovno znanim romanu ruskega pisatelja Dostojevskega: »Zločin in kaznenje«. Poleg tega še en naravni posnetek ter enodejanska burka »Ukanjeni papa«. Da se vsakemu nudi priljubljenost, ogledati si ta ušiljeni umotvor »Razkolnikov«, predvajal se bo ta spored do 14. septembra. Pol bližje na lepah. Predstave kot po navadi od 4. ure dalje, zadnja ob pol 9. uri na vrtu. Svira godba. Spored mladini ni primeren. — **Kino Ideal.**

— **Zgubil se je na Ljubljanskem polju v bližini Šmartna dne 9. t. m. ponoči pes brak. istrjanske pasme, kratke, bele dlake z rujavimi lisami. Ima rjava ušesa, od katerih je eno na koncu malo belo. Na vratu ima želeno ovratnik. Na prednjih nogah zadaj se mu poznajo brazgotine, ker se je pred časom obrezal. Pes je srednje velik, leto star in sliši na ime Turin. Kdor ga vidi (morda pri kakih voljkih), naj ga proti dobri nagradi vjame in sporoči na naslov: Franc Zorec, trgovec, Dol 4, pri Ljubljani.**

— **Spominjajte se »Rdečega križa«.**

Aprovizacija.

— **Prodajalec sladkorja iz VI. do X. okraja se vabijo, da se zglase zanesljivo v sredo, dne 12. t. m. v sladkorni centrali pri gosp. ravnatelju Lillegu radi sladkornih nakazil.**

— **Prodaja sladkorja za stranke se vrši od petka dne 14. t. m. dalje.**

— **Oddaja krompirja.** Mestna aprovizacija bo oddajala jutri, v sredo 12. t. m. v svojem skladišču pri Mühleisnu na Dunajski cesti krompir po sledečem sporedu: Od 8. do 9. ure jutraj odjemalci kruha pri Okornu, Spodnja Šiška, od 9. do 10. odjemalci kruha pri Kavčiču, Spodnja Šiška, št. 185, od 10. do 11. ure odjemalci kruha pri Tušarju, Spodnja Šiška, od 2. do 3. odjemalci kruha pri Skubicu, Spodnja Šiška, št. 199, od 3. do 4. odjemalci kruha pri Štupici, Martinova cesta, od 4. do 5. odjemalci kruha pri Cizelju, Zalokarjeva ulica, od 5. do 6. odjemalci kruha pri Blažiču, Martinova cesta. S seboj prinesite rodbinske izkaznice št. 124 in 125. Stranke, ki imajo znanovane izkaznice z »okolico«, ne dobe krompirja. Vsaka oseba dobi 3 kg. Kilogram stane 34 vin.

— **Zmletje pšenice in rži.** Urad za ljudsko prehrano je določil, da se v bodoče pšenica zmleje na 82% namesto na 90%, rž pa na 85% namesto na 90%, s čimer se bo zboljšala kakovost moke in kruha. Cene se ne zvišajo.

— **Kranjsko deželno mesto za krmila naznanja, da bo oddajalo nakaznice za otrobi v sredo dne 12. septembra in sicer od številke 300 do 450.**

— **Prehrana.** V soboto so razpravljali zastopniki kmetijstva na Dunaju o vprašanih glede prehrane. Poljedelski minister grof Sylva-Tarouca je izjavil, da vsled ustanovitve urada za prehrano nima poljedelsko ministrstvo skoro nič več opraviti s temi vprašanji. Kar je še drugega povedal, je vse brezpomembno. Kmetijski zastopniki so pripovedovali, da se hudo trudijo za splošni blagor, a treba je njihovim stvarnim zahtevam ugoditi. Obširno se je govorilo o razdelitvi krompirja: priznalo se je državni pravico, da uredi vprabo krompirja za vojaštvo in za civilno prebivalstvo, kar bo več krompirja, naj se prepusti na razpolaganje producentom. Tudi o pomankanju krme se je govorilo in zahtevalo porazumljenje z Ogrsko glede vprašanj o živini in o mesu. Besede in besede! — Na Dunaju se nadaljuje posvetovanja zastopnikov konzumentov, trgovine, obrtnosti in kmetijstva o prehrani. Ministrski predsednik Seidler je izjavil, da je namen ankete dosežen. Skoro sodelo je bilo priznano, da je sistem državnega gospodarstva z živili ohraniti. Zahteve glede premembe tega sistema se sučejo v dveh smereh: na eni strani se naj opusti vsako polovičarstvo, na drugi strani pa naj se državno gospodarstvo še strožje izvrši. Glede blaga, ki se lahko pokvari, se je zahtevalo svobodo prometa. Vsa ta stališča je težko združiti.

— **Gospodstvo vojni central.** Pri sobotni konferenci na Dunaju zaradi prehrane je poslanec Pantz povedal nekaj prav podučnega in značilnega. Naznanil je namreč, da predloži vlada poslanski zbornici zakonski načrt, ki določa posebne kazni za delikte proti lastnini in za zlorabo uradne oblasti in to za funkcijonarje vojnih central. Če si šteje vlada v dolžnost, predložiti tak zakon, mora pač imeti jako tehtne vzroke. Načrt tega zakona se v justičnem ministrstvu res pripravila in bo poleg kazni naložil takim članom vojnih central tudi dolžnost, da morajo jamčiti za škodo, ki jo po svoji krivdi povzročijo, in plačati odškodnino.

— **Krompir na Ogrskem.** Izšla je vladna naredba, ki določa zaplenbo vsega letos pridelanega krompirja na Ogrskem in tudi najvišje cene.

Razne stvari.

— **Konfiskacija spomenikov.** Na Nemškem bodo v najbližjem času konfiscirali vse spomenike iz bron in bakra.

— **Umrli je v Osijeku prof. Dragan Melkus,** hrvaški slikar in pisatelj v 53. letu svoje starosti. Profesor Melkus je dolgo leta deloval tudi častniško in sicer kot felitonist in recenzent v »Hrvatski Obran«.

— **Nesreča na železnici.** Na postaji Editz železnice v Asparn sta trčila dva vlaka. Oba stroja sta bila težko poškodovana in mnogo vagonov razbitih. Enajst oseb je bilo težko ranjenih, 40 oseb pa lahko.

— **Krompir za žganje.** Na dan je prišlo, da je firma Mauthner v Jelderseju pri Dunaju dobila že nad tisoč vagonov krompirja, ki ga je porabila za kuhanje žganja. Navaden kristian dobi na 14 dni kakih 10 do 20 krompirčkov in mora nanje po tri in štiri ure čakati, izdelovalec žganja Mauthner ga pa dobi na stotine vagonov.

— **Oficirji in moštvo v vojnem vjetništvu.** Vojno ministrstvo je dalo posredovanjem zunanjega ministrstva predlagati ru-

ski vojni upravi, naj se od 1. novembra na podlagi medsebojnosti zvišajo v vojnem vjetništvu nahajajoči se oficirjem denarni prejemki in to z ozirom na draginjo. Tudi vojakom naj se prejemki zvišajo.

— **Mestna čevljarja v Temešvaru.** Tudi v Temešvaru ni govoriti z obrtniki; magistrat se je pogajal s čevljarji, da bi se z njimi pogodili za poštene cene, a ker ni mogel nič doseči, je ustanovil mestno čevljarstvo. Novi podplat s petimi valji za moške 10 K, za ženske 9 K, za otroke 7 K. Zdal je magistrat vzel v roke gostilničarje.

— **Se en korupcijski proces.** Pred dunajskim divizijskim sodiščem se je začel včeraj nov proces, ki razkriva skandalozne golufije, storjene s preskrbo gumij za vojno upravo. Obtožen je črnovinski praprosak Pavel Hock, bivši poslovodja avtomobilne firme Benz na Dunaju, da je podpiral in pospeševal velikanse golufije na erariju. Le-ta je bil ogoljufan vsaj za 600.000 kron!

— **Kapela v Bolovcu.** Velika škodova orožarna v Plznu namerava 180 žrtvam eksplozijske katastrofe postaviti v spomin kapelo v Bolovcu pri Plznu. Listi vprašajo s primerno osornostjo: Je - li ta milijardarska firma že kupila nove obleke tistim delavcem, ki so smrti pri eksploziji sicer utekli, a izgubili svoje obleke. In dalje vprašujejo listi, kaj je firma že storila za vdove in otroke tistih, ki so pri eksploziji ponesrečili.

— **Zopet o usnu.** Zadnjič smo pojasnili, kako ogromne, uprav v nebo vplije dobičke nese izdelovanje podplatov. Krive so tega pač v prvi vrsti uradne cene. Vse avstrijske tovarne usnja, čevljev itd. so obogatele, da se denarja naložiti ne morejo. A vzlic temu - manjka usnja. Med vojno se je število goved in konj v naši monarhiji zmanjšalo za kakih 50 odstotkov, kož je bilo torej produciranih ogromno mnogo. Draginja usnja in podplatov je neznosna in se da odpraviti, če bi na odločilnih mestih le vlada dobra volja.

— **Proti tujcem na Dunaju.** Na Dunaju je polno beguncem iz Galicije in iz drugih kronovin. Seveda so ti begunci vsi premožni in niso potrebni ter tudi ne dobivajo nikakih podpor. Zdal se je pa tudi proti tem beguncem začela na Dunaju velika gonja. Dunajski listi jih proglašajo za nadlogo, ki oškoduje prehrano domačega prebivalstva. Beguncem očitajo, da žive razkošno, da plačujejo, če treba, tudi najvišje cene za živila in pobero pri producentih tudi zadnje blago. Tudi jim listi očitajo, da se bavijo z vojnimi odruštvom. Največ teh beguncem je iz Galicije.

— **To je pitč.** V prelepem korupcijskem procesu višjega oskrbnika Leinweberja in njegovih sokrivcev, je med drugimi zanimivostmi prišlo tudi na dan, da človek, celo kadar je zaprt, lahko na borzi veliko zasluži. Med obtoženci je tudi oficijal Kodes. Pri njem so našli 440.000 kron. Finančna prokuratura je za izračunala, da je Kodes ogoljufal vojaški erar za okroglo 600.000 K. Kodes je tej trditvi ugovarjal in med drugim tudi povedal, da je tedaj, ko je bil pod c. kr. ključem zaprt, igral na borzi in zaslužil 130.000 kron. Ta Kodes - ta je pa pitč!

— **To je dohodek!** Budimpeštanski tovarnar Manfred Weiss je bil že pred 15 leti tako velik gospod, da se je o njem javno pisalo: »Vojni minister je sicer prvi v svojem ministrstvu, a še večjo besedo ima Manfred Weiss.« Z zalaganjem armade z vsakovrstnimi potrebščinami se je torej Manfred Weiss že dolgo bavil in naravno je, da je porabil sedanjost vojno za kar najizdatnejše izkoriščanje »konjunktura«. Listi poročajo, da so mu za lansko leto predpisali davka od vojnega dobička 34 milijonov kron. Samo davka od dobička. Če so mu zaračunali od izkaznega dobička celih 30 odstotkov, potem je znesel Manfreda Weiss zaslužek v enem samem letu 102 milijona kron. Ker je pa Manfred Weiss bistra glava, je čisto gotovo znal račune in izkaze tako prirediti, da ni oškodovan. Saj zna še vsakovrstne druge stvari.

— **Aprovizacija na Češkem.** Na Češkem je hudo, dasi je to najbogatejša avstrijska dežela. Časopisi so pred kratkim poročali o nemirih, ki so vsled pomankanja živil nastali na Češkem, zlasti v Pragi. O tem piše češki »Narod«: »Nemški profesor dr. Kafka je oblekel sukno ogorčenja in šel na namestništvo. Gospod namestnik, ki ga nedavno za nemirov radi gladi v Pragi ni bilo doma, je sprejel tega gospoda z izbrano ljubeznostjo. Gospod Kafka se je pritoževal, da na nemški okraj v kraljestvu Češkem neugodno preživljani, nego češki in da to navdaja nemško ljudstvo z ogorčenostjo. To da je plačilo za njega vzorno vedenje? ... Gospod namestnik je obljubil, da odpravi neprimernosti in poskrbi za popravilo razmer. Zgled trpečega nemškega okraja je Trutnov. Bilo je tam tako hudo, da je moral biti naglo poslan cesarski kurir, da bi se na lastne oči prepričal, kakar je prišla brž v 20 vagonih moka. Čudno, da se pri vsej bedi morejo z okolice Trutnova razpošiljati polni zaboji ranh krompirjev in bele moke. Dva sta prišla nedavno v Prago za nemškega konzula. Zali-bog je vsebino zabojev ovidil neki zavidenik. Ali kljub temu se ta živila izroče gospodu konzulu kot pozdrav iz izgubljenega nemškega okraja.

— **Korupcijski procesi na Dunaju,** ki se zadnje čase kar vrste, so lep dokaz, kake gnile razmere so se razvile v državi pod gospodstvom nemških strank. Tako se vrši pred divizijskim sodiščem na Dunaju velik proces proti komisijonarju Juliju Brücku. Še ob času balkanske vojne, ko je bil avstrijski vojni minister slavnj gospod Auffenberg, je bil Julij Brück že politično - kupčijski mešetar. Naše vojno ministrstvo je namreč tedaj prodalo Juliju Brücku puške in ta je potem te puške prodal Bolgariji. Seveda je sploh puške dobil v ta namen. Komisijonarja Brücka je vpeljala v vojno ministrstvo polkovnikova vdova Helena Cizfira. Ki je začelno vojno, hoteč mnogo zaslužiti, poskusila podkupiti soprog vse intendenca v vojnem ministrstvu, gospo Jarzebekovo. Gospa Cizfira je za ta poskus podkupljenja prišla pod c. kr. ključ. Zdal je ta talentirani Julij Brück s celo vrsto somišljenikov obtožen velikih golufij vsake vrste. Obžalujemo prav iskreno, da nam je vsled pomankanja prostora in papirja nemogoče, priobčiti obširnejši izvod iz poročil o tej obravnavi. Ljudje bi kar strmeli, ko bi spoznali, kake golufije so se zgodile. Nič manjša ni senzacija, ki jo vzbuja proces proti vojaškemu oskrbniku Leinweberju in tovarišem. Zopet golufija nad golufijo, ena drzejša in nesramnejša od druge. Človeku se kar lasje ježe, če ta poročila čita in pomisli, da je na eni strani na stotisoče ljudi dalo življenje in zdravje za domovino, da prenaša na milijone ljudi najhujša trpljenja in največje pomankanje, nekateri »izvoljenci« na hradejo in golufijo, da smrdi do neba.

Gospodarstvo.

— **Kaj bo z vinsko kupčijo?** »Straža« poroča: Od vseh strani dobivamo vprašanja, kaj bo letos s cenami za vinski most. Mnogi žele vedeti, ali bo vlada nastavila najvišje cene za vino, ali ne. Dosedaj še osrednja vlada ni nastavila najvišjih cen in jih najbrž tudi ne bo. Na Dunaju je dne 28. avgusta zborovala centrala za varstvo kmetijstva. Na tem zborovanju se je zastopnik vojnega ministrstva izrekel za znižanje cen. Zastopnik armadnega poveljstva je napovedal, da se bo moralo za soško armado, ki je vsled pomankanja pitne vode posebno potrebna vina, dobaviti vino potom zaseženja. Obljubil je istri boljše cene kakor lani. Kako daleč bo segala rekvizicija vina in po katerih cenah, se še ni moglo določiti. Mogoče je, da bo tudi Štajerska morala oddati večje množine vina za armado. Cene bodo baje med 2-4 K. Na Štajerskem še okrožne komisije za preizkušnjo cen niso določile primernih cen za vino. Take cene so določene samo v ptujskem in brežiškem glavarstvu.

Darila.

Darilo. Gospodična Blanka Nemec je darovala 20 kron za okrepčevalnico na glavnem kolodvoru.

Gospod Josip Zidar je daroval, kakor običajno, vojaško nastanitevno pristojbino, katero bi imel prejeti za mesec avgust 1917 za prostore v hiši ob Dunajski cesti št. 31 v znesku 77 K 50 vin. v štirih enakih delih: 1. vdovam in sirotam padlih ljubljancov, 2. za mestno aprovizacijo ubožnih slojev, 3. vojnookrbovalnemu uradu in 4. Rdečemu križu.

Izdajatelj in odgovorni urednik: Valentin Kopitar. Lastnina in tisk »Narodne tiskarne«.

3047 U 90/17-6. V imenu Njeg. Velikanstva cesarja!

C. kr. okrajna sodnija v Kostanjevici je o obtožbi opravitelja državnega pravdnštva Grloviča zoper Edvarda Prosečkuj zavoljo draženja v navzočnosti opravitelja državnega pravdnštva Grloviča, po danes dognani glavni razpravi po predlogu obtožitelja na vporabo zakona razsodila v odsotnosti obtoženca v zmislu § 459 k. p. r., tako:

Edvard Prosečkuj, 61 let star, rojen v Krapini, pristojen v Samoboru, r. k., oženjen, trgovec v Samoboru in v Breganskem selu, nekaznovan, je kriv

prestopka draženja po § 18. št. 1. ces. ukaza od 21. avgusta 1916. št. 261 d. z., storjenega s tem, da je v zimi 1916/1917, do aprila 1917, v svoji filijalki v Breganskem vrhu trzil jecmenovo in proseno kašo - 1 kg po 4 krone, zahteval torej v izrabljanju izrednih, po vojnem stanju povzročenih razmer, za neobhodno potrebno stvar očitno čezmerno ceno, in se obsodi:

po § 18. št. 1. cit. ukaza z vporabo določbe § 261. k. z. na 400 K denarne kazni, v slučaju neizterljivosti pa v 14 dni zopora in po § 389 k. p. r. v plačilo stroškov kazenskega postopanja in izvršitve kazni.

V zmislu določbe § 23 cit. ces. ukaza se ima obsodba na stroške Edvarda Prosečkuj objavi v listih: »Slovenski Narod«, »Slovenec« in »Dolenjske Novice« in nabiti na občinsko desko v občini Velika Dolina.

Kostanjevica, 20. junija, 1917.

Luznar m. p.

Trgovski pomočnik

galanterijske stroke, več slovenskega, nemškega in hrvaškega jezika, 1500 primerne službo v ljubljani ali okolici, po možnosti oskrba, a plača po dogovoru. Cenjene ponudbe pod »št. 3017« na upr. »Sl. Nar.«

Trgovina ali gostilna

ozir. kako malo podjetje z nekoliko posestvom na Kranjskem ali Spod. Štajerskem se želi kupiti event. menjati. Ponudbe pod »Rožan 3059« na upravn. »Slov. Nar.«

3059

NEKUPITE ROKAVCE IN PARFEME

Velika izbira rokavic in raznovrstnih parfemov

O. BRAČKO

LJUBLJANA

DUNAJSKA CESTA 11.

**Rudolf
Bodenmüller**

:: Splošni zavod za uniformiranje, Ljubljana. ::

== Izdelovanje uniform, uniformskih opremljenih reči in civilnih oblek. ==

3957

**Rudolf
Bodenmüller**

**Proda se dobro ohranjen
: KLAVIR. :**
Poizve se v Ljubljani na Karlovski
cesti št. 30, 1. nadst. pop. od 1.—3. ure.

**Miren gospod išče
mehlovano mesečno sobo**
v središču mesta. Pismene ponudbe pod
"Miri gospod 3053" na upr. »Slov. Nar.«

**Kupi se lepa dobro ohranjena
otročja posteljičica**
že mogoče z vo opremo vred.
Ponudbe na upravn. »Slov. Nar.« pod
"kupi 3054" 3054

**Energičen 3043
nadzornik**
se išče. Znanje nemščine se zahteva.
— Ponudbe z življenjepisom, prepisi
spričeval, plačilnimi zahtevami je na-
sloviti na svinč. in srebrno fužino
Mija, d. z o. z. v Ljubljani.

Izdelovalci

kisa (jesiha) pristnega, zdravega iz sadja za
odjem na debelo, se prosijo, naj svoje na-
slove pošljejo na upravn. »Slov. Naroda«
pod "Kis 3058" 3058

Mladenič
vojaščin prost išče službo za sluga,
sedavičarja, klesarja in konjem. Vstop
tako. Ponudbe pod M. K. št. 120, Ljubljana.
3062

Proda se
skoro nov, fin jeseniški moški plašč,
istotak, impregniran (za dež), damski
jaket, garbatura za spalnico (2 zgornji
odeji za posteljo in ena za mizo) zel. barve.
Naslov se izve v upravi »Slov. Naroda«.

Zastopniki

ki so dobro vpeljani v industrijskih krogih,
pri špediterjih, lekarnarjih, drogistih, rudni-
kih, poljedeljskih zadrugah in veleposre-
dnikih, dobe koristno zastopstvo v ke-
mični tovarni Eugen Fellak, Kri. Vico-
grad, Praga, Jungmannova ulica št. 33,
Česko. 2957

**Ožen 30 M pristnega
domačega sadjevoa**
iz postaje Fürstenfeld ima oddati Stora,
Cotje, Glasbena cesta št. 12. Kupec mora
imeti lastno posodo. Polovico kupne cene
naprej, ostanek po povzetju. 3056

Mehirano stanovanje
s 2 sobami in kuhinjo, se išče s 15. sep-
tembrom. Ponudbe se prosijo oddati pod
"Stalen v Ljubljani 3068" na upravn.
»Slov. Naroda« 3068

Vojaški daljnogled
(Zeiss ali Goertz) išče častnik.
Takojsnje ponudbe Rimska cesta
št. 5, prtl. desno. 3070

GOSTILNA
z lepimi prostori v »Narodnem domu« v
Slov. Gradcu, se da v najem s 1. okto-
brom. Natančnejša pojasnila se zvedo pri
Jožetu Družkoviču, trgovcu v Slov.
Gradcu. 3007

**Iščem pošteno, zanesljivo
VARUHINJO**
k dvema otrokoma. Prednost imajo deklice
iz boljše rodbine z lepim vedenjem in lju-
beznijsko do otrok 3046
Kie, pove upravn. »Slov. Naroda«.

Zamaške

stare, rabljene in nove vseh vrst in
odpadke iz plate kupuje A. Kohn,
Karlin 496, Praga. — Nakupovalci
se iščejo. 3066

Išče se za takojšnji vstop vojaščin prost
== mož ==
srednjih let, samostojen, kateri se razume
na vinorejo in kletarstvo in kateri bi tudi
nadzoroval celo ekonomijo. Reflektira se le
na starejšo moč z večletno prakso. Posebno
se opozarjajo na to mesto begunci z
južnih krajev. 3030
Naslov pove upravn. »Slov. Naroda«.

KONJAK

destilirani iz vina lastnega pridelka.
Pri oslabelosti od starosti in želodčnih tež-
kočah je iz vina destilirani star konjak že
stoletja znano preizkušeno okrepilo. 12 let
starega v 4 politrskih steklenicah pošljem
franko za 48 K, mlajšega 3 letnega, čudo-
vito bolečine tolažeče vdrgavalno sredstvo
zoper trganje v udih, 4 politrške stekle-
nice 40 K. Vino od 56 litrov naprej, bel
rizling in rdeči burgunder a liter K 4,20.

Benedikt Herli, veleposrednik,
graščina Golče pri Konjicah, Stajersko.

Dobre britve in
APARATI ZA STRIŽENJE LAS.
La britve iz srebrastega jekla
K 3, 4, 5; varnostni brivski
aparati ponikljani K 3, 5;
znamka "Perfekt" z 6 klizmi,
K 12, 15, 20; Dvoredne re-
zervne klize tucat K 4-50, 5, 6.
Prima aparati za striženje las
9, 11, 12 K. Premena dovolje-
na ali denar nazaj. Pošljite po
povzetju ali predplačilo
c. in kr. dvorni založnik,
Jan Konrad, izvozna trdnica,
Most št. 1067, (Brüx) Češko.
Glavni katalog vsakomur gratis
in franco.

Josip Jug

pleskarski in likarski mojster
Ljubljana, Rimska c. 16.

se priporoča cenjenemu občinstvu za
vsa v to stroko spadajoča dela. Jamčim
da delam samo s pristnim firnežem.
Solidna in točna postrežba.

VUNOME

creme vsem svojim znancem. Je to
izvrstno sredstvo za ohranitev polti,
stoječe v vsakem oziru mnogo nad
dragimi francoskimi proizvodi, kojih
učinek ni niti od daleč takšen, kakor-
šen je creme »Vanome«, koji je kljub
svoji izvrstni kakovosti zelo po ceni.

Jindra Koubova
članica »Nar. gledal. v Pragi.
Izdehuje: Laboratorij Hora, Praga-
Vrbovice, Halek. ul. 35, tel. 6443.
Veliki lonček 3 K, srednji K 1 50, za
poskušnjo 60 vin. — Pošljite se po
pošti proti vpslatvi znaka z dodat-
kom 60 vinarjev za porto.
Zaloga v Ljubljani: Lekarna
v Pl. Trškoj. 2084-XII.

**2 majhna priprosta 2980
dočka ali deklici**
z dežele se prejmata na stanovanje
tudi na hrano, ako se da kaj živčja.
Naslov pove upravn. »Slov. Naroda«.

Knjigovodja
(samostojen bilancier), vojaščin prost, išče
mesta pri kakem večjem denarnem zavodu
ali industr. podjetju. Je tudi dober kapelnik
in zborovodja. — Ponudbe pod "Bilancier"
na upravn. »Slov. Naroda« 2979

Škatlje za razpošiljanje
jajc in sadja! Škatlje za poštno
in vojnopoštno pošiljke v vseh
velikostih priporoča 3065
Karlonažna tovarna F. Bonat sin Ljubljana.

Srbečico, izpuščaje
odpravi kar najhitreje "Dr. Flescha originalno rujava
mazilo". Mali lonček K 1 60, veliki K 3—, družinska
porcija K 9—. Dobiva se
v lekarni "pri zlatem jellenu", Marijin trg, Ljubljana.

Javna dražba.

Pri okrajnem sodišču ljubljanskem v sobi št. 16 se vrši dne
18. septembra 1917 ob pol 10. uri dopoldne javna dražba v kon-
kursno maso "Glavne posojilnice" v Ljubljani spadajočih, dose-
daj še neizterljivih terjatev v znesku 638.087 K 48 h.
Izključna cena znaša 5000 K, najmanjši ponudek, pod katerim
se terjatve ne prodajo, pa 1000 K.
Seznam terjatev in dražbene pogoje je možno upogledati med
uradnimi urami pri sodišču ali v pisarni podpisanege namestnika
upravitelja konkurzne mase, ki daje tudi nadaljna pojasnila.
Odvetnik dr. Oton Fettiich-Frankheim, Sodna ulica 11.

Slovenska trgovska šola v Ljubljani

Kongresni trg 2
s pravico javnosti vsled odloka c. kr. ministrstva za bogočastje in uk z dne
20. avgusta 1911, št. 28.837.

Naznanilo.

Šolsko leto 1917/18 se prične
18. septembra 1917
s sv. mašo, ki se bo služila v kapeli oo. jezuitov na Elizabetni cesti ob 8. uri.
Vpisovanje se vrši 16. in 17. septembra od 10. do 12. ure. Vpi-
sovalci se bo samo v deško trgovsko šolo.
Sprejemni izpiti izpiti in ponavljalne skušnje se vrše 17. septembra. Zga-
siti se je ob 8. uri v ravnateljski pisarni.
Natančnejša pojasnila daje ravnateljstvo vsak dan razen nedelj in praz-
nikov od 9. do 10. ure.
V LJUBLJANI, dne 7. septembra 1917.

3022

Ravnateljstvo.

Nobeno pomanjkanje podplatov več
vsled iznajdbe gibljivih 3063

Heureka lesenih podplatov.
Noben takozvani vojni nadomestek.
10¹/₂ milijona parov prodanih v enem tednu.

Ne klopo-
tajo!
Držijo vodo!
Zelo trpežni
in poceni!

Se ravno
tako ko-
modno no-
sijo kot
usnjeni. Se
lahko pode-
lavajo!

N. dr. p. Avstro-ogrski pat. nazn.
Niso v kvar eleganci črevljev.

Kapitala zmožni generalni zastopniki
se iščejo.
Avstr.-ogrski industrijska in komercijalna družba z o. z.
Dunaj I, Elizabetna cesta 1. Odd. 18.

Tužnim sreem naznanjamo vsem sorodnikom, znancem in
prijateljem prežalostno vest, da je naša predraga soproga, mati,
sestra, svakinja in teta, gospa

Marija Petrič roj. Petrovčič
danes po dolgi teži bolezni, previdena z sv. zakramenti ob
1/2 12 uri dopoldne v 54. letu svoje starosti preminula.
Pogreb predrage rajneke boče v sredo ob 5. uri popol-
dne iz hiše žalosti Dunajska c. 15 na pokopališče k Sv. Križu.
LJUBLJANA, dne 10. septembra 1917.
Rudolf Petrič, soprog. — Albin, Minka, Rudolf, otroci.

Brez posebnega obvestila.

Josip Arko
inštalater, kleparski mojster etc.
v petek dne 7. t. m. ob 4. uri pop. previden s sv. zakramenti po dolgi
in mučni bolezni mirno v Gospodu zaspal.
Pogreb predragega rajnega se je vršil v nedeljo 9. septembra ob
5. uri popoldne na tukajšnje pokopališče.
Sv. maše zadušnice se bodo brale v župni cerkvi v Ribnici.
RIBNICA, dne 10. septembra 1917.
Žalujejo ostali.

Ugodna prilika
za varno in plodonosno naložitev denarja.
Tovarniško mizarstvo na prodaj.
Prva kranjska mizararska zadruga v
St. Vidu nad Ljubljano prodaja svoje
tovarniško mizarstvo podjetje.

Tovarna stoji poleg kolodvora Vižmarje, je v dobrem stanju in
je opremljena s stroji za obdelovanje lesa. Gonilna moč: parni stroj
in elektromotor. Na razpolago so obširna skladišča, sušilnica za les,
centralna kurjava, električna razsvetljava in vodovod.
Podjetje je znano daleč izven Kranjskega, zlasti v Primorju,
Dalmaciji in Bosni.
Prodajni pogoji in nadaljna pojasnila se dobe v zadrugi
pisarni.
Resni kupci naj pošljejo svoje ponudbe pismeno
do 15. oktobra 1917
na naslov zadruga. 2961